

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-212>

**THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN DISTANCE
EDUCATION OF STUDENTS
WITH SPECIALIZATION "SPECIAL EDUCATION"**

**ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ДИСТАНЦІЙНІЙ ОСВІТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА»**

Sidenko Yu. O.

*Doctor of Philosophy,
Senior Lecturer
at the Department of Preschool Education
Kryvyi Rih State Pedagogical University
Kryvyi Rih, Ukraine*

Сіденко Ю. О.

*доктор філософії,
старший викладач кафедри
дошкільної освіти
Криворізький державний
педагогічний університет
м. Кривий Ріг, Україна*

Kurienkova A. V.

*Doctor of Philosophy,
Senior Lecturer
at the Department of Preschool Education
Kryvyi Rih State Pedagogical University
Kryvyi Rih, Ukraine*

Курєнкова А. В.

*доктор філософії,
старший викладач кафедри
дошкільної освіти
Криворізький державний
педагогічний університет
м. Кривий Ріг, Україна*

Сучасний розвиток суспільства характеризується зростанням динамізму усіх процесів життєдіяльності людини, збільшенням залежності міжособистісної взаємодії з використанням цифрових технологій в усіх сферах діяльності. За короткий термін цифровізація суттєво змінила наш побут, в якому з кожним днем все більше виявляються ознаки цифрової економіки. Повсюдна доступність інформації збільшує можливості її прозорості в усіх сферах життя людини. Це визначає сучасну реальність й актуальність цифрової трансформації професійної діяльності педагога.

Вивченням та впровадженням дистанційного навчання у закладах вищої освіти України займалися А. Гета, М. Заїка, В. Коваленко, Ю. Носенко, С. Сисоєва, С. Ястремська та ін. відсутність єдиного визначення поняття «Дистанційне навчання» спонукала науковців до пошуку різних шляхів його пояснення.

Так, С. Сисоева та С. Ястремська дистанційне навчання розглядали як форму організації освіти, що потребує використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які дають змогу навчатися на відстані без особистого контакту між викладачем і студентом. За таких умов акцент у навчанні зміщується на самостійну роботу студента а викладач виступає в ролі організатора навчального процесу, консультанта. Усе це спонукає до пошуку нових засобів навчання, які б відповідали вимогам і потребам освітнього процесу. Також, дистанційне навчання не лише розширює можливості для отримання якісної освіти, а й дає змогу урізноманітнити навчальний процес, що також є чинником підвищення інтересу до дисципліни та мотивації [3; 5].

Дослідниця Т. Пилаєва визначила дистанційне навчання як форму навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання й самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі [2].

Дистанційна освіта безпосередньо пов'язана з цифровими технологіями. Нами з'ясовано, що в сучасному науковому суспільстві не існує єдиного підходу до визначення поняття «цифрові технології».

У дослідженні О. Струтинською визначено, що цифрові технології – це засоби, пристрої, системи та ресурси, за допомогою яких можна створювати дані в цифровому форматі, зберігати, опрацьовувати та поширювати їх. Прикладами цифрових технологій є: соціальні медіа, онлайн-ігри, мультимедіа та мобільні телефони [4, с. 30].

У класичному розумінні тлумачимо його як електронний спосіб обробки та передачі інформації за допомогою знаків кодування, що використовуються у комп'ютерній техніці та комп'ютерних технологіях. Цифрові технології забезпечують успішність освітньої траєкторії студентів, сприяють неперервному вдосконаленню процесу навчання.

У Криворізькому державному педагогічному університеті на кафедрі дошкільної освіти у фаховій підготовці студентів за спеціальністю «016.01 Спеціальна освіта. Логопедія» нами впроваджено дистанційне навчання здобувачів через систему Moodle. Ця платформа дозволяє викладачу створити умови для успішного засвоєння здобувачами освітніх програм. На платформі Moodle розміщуються лекційні заняття з додаванням змісту роботи та презентації; практичні завдання, де студентам спеціальної освіти надається план з теоретичними (усними) та практичними

(письмовими) завданнями. Одним із видів освітнього процесу є розділи самостійної роботи та тестових завдань, які оцінюються найвищими балами за системою ECTS.

Нами виділено основні напрями ефективної організації освітнього процесу, а саме:

- інструменти для постановки навчальної проблеми, узагальнення вивченого матеріалу, підведення підсумків (Google Диск, Google Сайт);
- інструменти для перевірки і закріплення знань, формування критичного мислення (Learningapps, Educaplay, Flippity);
- інструменти для організації групової роботи, рефлексії (MindMeister, Cacao, Bubblus, Mindomo);
- інструменти для організації самостійної роботи (Glogster, ThingLink, Google Диск);
- інструменти для відео конференцій (Zoom).

Коротко охарактеризуємо цифрові інструменти, які використовуються для створення навчальних завдань за освітньою програмою «Спеціальна освіта. Логопедія» у Криворізькому державному педагогічному університеті.

Google Диск – це онлайн середовище, де систематизуються, зберігаються, змінюються, видаляються та додаються файли (малюнки, записи, відео, документи, таблиці тощо). Файли доступні з будь-якого пристрою на якому є підключення до мережі Інтернет, а внесені зміни зберігаються автоматично. Зазначимо, що цей інструмент може бути використаний у навчальному процесі викладачем будь-якої дисципліни (на лекційних, лабораторних, практичних заняттях). Можливість працювати через коментарі, дозволяє синхронно чи асинхронно опрацьовувати завдання студентам з викладачем, приймати або відхиляти запропоноване рішення тощо. Це змушує студентів більш свідомо вивчати навчальний матеріал.

Learningapps – інструмент який дозволяє створювати інтерактивні вправи. Він є конструктором для розробки різноманітних завдань (вікторин, кросвордів, пазлів) різних рівнів складності та різних предметних галузей.

Cacao – інструмент який дозволяє колективно створювати діаграми та схеми онлайн, одночасно вносити зміни і обговорювати роботу в спеціальному чаті.

Google Форми – інструмент для рефлексії, створення найпростіших опитувань з будь-якої теми. Є можливість проаналізувати результати

опитування за допомогою інструментів електронної таблиці від Google.

Answergarden – лаконічний інструмент для організації миттєвого оцінювання відповідей, спрощення процесу отримання статистичних даних.

Mindmeister – інструмент створення інтелект-карт. Можна систематизувати створені карти. Нові елементи (ідеї) схеми можна виділити декількома способами: шрифтом, кольором фону, іконкою, прикріпленням до них пояснення.

Zoom – інструмент для організації онлайн-зустрічей, який сприяє проведенню лекційних та практичних занять.

Водночас, їх використання викладачем в освітньому процесі забезпечує зворотний зв'язок, зокрема, через підсумкове та формувальне оцінювання, які надають різні дані щодо рівня розуміння студентами ключових понять навчального матеріалу та сформованості в них певних навичок.

Формувальне оцінювання – це конструктивний зворотний зв'язок викладача зі студентом. Також, це можливість відстеження студентом власного процесу розвитку аналіз помилок, розвиток критичного мислення тощо. Іншими словами, рефлексія навчальних досягнень з чітким уявленням про те, що необхідно робити далі [1].

Таким чином, дистанційне навчання є актуальним в наш час, оскільки сприяє організації навчального процесу студентів спеціальної освіти. Підбір цифрових технологій для створення навчальних завдань залежить від освітніх цілей навчальної програми. Процес навчальної взаємодії з використанням цифрових технологій стає більш гнучким, доступним і персоналізованим, що відповідає викликам сучасного суспільства – освіта для самореалізації в житті та власної кар'єри. Активне їх впровадження в освіту є важливим чинником модернізації та реформування системи спеціальної освіти.

Література:

1. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2013. № 6. С. 45–57.
2. Пилаева Т. Історія розвитку дистанційної освіти в світі. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. 2016. № 147. С. 114–117.

3. Сисоєва С. О. Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Вип. 2. С. 271–284.

4. Струтинська О. В. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів інформатики до навчання освітньої робототехніки в закладах середньої освіти : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. 2020. 505 с.

5. Ястремська С. О. Застосування системи MOODLE в дистанційному навчанні магістрів сестринської СПРАВИ. *Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2017. № 16. С. 186–190.